**T.C.**
**UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ**

**ESAS NO :** 2021/609
**KARAR NO :** 2022/39
**KARAR TR :** 31/01/2022

**ÖZET:** 1416 sayılı Kanun kapsamındaki yurt dışı eğitimle ilgili taahhüdün ihlalinden bahisle, zorunlu hizmet talebinin eğitim giderlerinin ödenmesi şartına bağlanılarak reddine dair işlemin iptali istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

**KA R A R**

**Davacı :** G.K.Y.
**Vekili :** Av. M.A.K.
**Davalı :** Milli Eğitim Bakanlığı

**I. DAVA KONUSU OLAY**

1.Davacı vekili, doktora eğitimine devam eden davacının KPSS'de başarılı olduktan sonra 1416 sayılı Kanun uyarınca zorunlu hizmet karşılığı yurt dışı eğitimiyle ilgili azami sürenin dolmasını müteakip yaptığı zorunlu hizmet başvurusunun kefalet senedi şartıyla kabulü sonrası taahhüt ve kefalet verilmesine rağmen mücbir sebeplerle süresini tamamlayamadığını öne sürerek yurt dışı eğitim giderlerine karşılık zorunlu hizmet talebinin ödeme şartına bağlanılarak reddi üzerine bu işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı vekili, süresi içinde verdiği cevap dilekçelerinde, davanın idari yargı yerinde çözülmesi gerektiğinden bahisle görev itirazında bulunmuştur.

**II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ**

**A. İdari Yargıda**

3 . **Ankara 14. İdare Mahkemesinin 20/05/2021 tarihli ve E.2021/688 sayılı ara kararı** ile; *"uyuşmazlığın taahhüt ve kefalet senedinden kaynaklı bir alacak-borç ilişkisi olmadığı, söz konusu borcun mecburi hizmet karşılığı ödenip ödenmeyeceğinden ve davalı idarenin kesin ve icrai biçimde hukuki sonuç doğuran tek taraflı iradesinden kaynaklandığı"* gerekçesiyle görev itirazının reddi ile görevlilik kararı verilmiştir.

4. Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

**B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi**

5.Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, *"taahhütname ve kefalet senedinin, davacı ve kefilleri tarafından tek taraflı olarak imzalanarak idareye karşı taahhütte bulunulması karşısında, davacının, belirtilen miktarın ödenmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu"* görüşüyle, 2247 sayılı Kanun'un 10.maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir.

6. Benzer dosyalardaki aksi yöndeki düşüncesi bilinmekle, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısının yazılı düşüncesi istenilmemiştir.

**III. İLGİLİ HUKUK**

7. 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun 'un 10. maddesi şöyledir:

"*Müsabakada kazanan ve gönderilmeleri kararlaştırılan talebeden bu kanun ile kendilerine tahmil olunan mecburiyetleri ifa edeceklerine dair Maarif Vekaletince birer taahhütname alınır ve bu taahhütnamelerin tasdikli birer sureti alakadar makamlara verilir."*

8. Aynı Kanun 'un 11. maddesi şöyledir:

"*Bir talebenin tahsilini ikmal etmesi o talebenin tahsil planında gösterilen merhaleleri geçmesi demektir. Hastalık veya herhangi meşru ve fevkalade bir hal vakı olmadıkça talebenin tahsil planında gösterilen müddette tahsilini bitirmemesi o talebenin geriye çağrılmasını icap ettirir."*

9. Aynı Kanun 'un 19. maddesi şöyledir:

*"Geriye çağrılan talebe ile tahsillerini bitirerek iki ay zarfında avdet eylemeyen, 17 nci ve 18 inci maddeler mucibince müracaat ve teklif olunan hizmetleri kabul etmeyen talebe ile bunlardan mecburi hizmet müddeti içinde istifa eden veyahut memuriyetten ihraç cezasına uğrayanlar, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 34 üncü maddesine göre tahsil masraflarını faizleriyle birlikte ödemeye mecburdur. (Ek cümle:3/6/2021-7326/14 md.) Faiz borcunun hesaplanmasında, öğrencilerin taahhüdünü ihlal ettiği tarih faiz başlangıç tarihi olarak esas alınır.*

*Yurt dışına gönderilenlerden ruh veya beden sağlığının öğrenimini sürdürmesine imkân tanımaması durumu, eğitim ve araştırma hastaneleri veya üniversite hastanelerinden alınacak sağlık kurulu raporu ve bu hususla ilgili olarak Millî Eğitim Bakanlığınca istenen diğer destekleyici belgeler ile tespit edilenlerin öğrencilikle ilişiği kesilir. Bu kişilerden tahsil masrafı istenmez ve bu kişiler mecburi hizmetle yükümlü tutulmaz.*"

**IV. İNCELEME VE GEREKÇE**

**A. İlk İnceleme**

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 31/01/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27.maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

**B. Esasın İncelenmesi**

11. Raportör-Hakim Murat UÇUR'un davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

12. Dava, KPSS'de başarılı olan davacının 1416 sayılı Kanun kapsamında yurt dışındaki burslu eğitimi ile ilgili taahhüdünü ihlal etmesi üzerine çıkarılan yurt dışı eğitim giderleri borcuna karşılık zorunlu hizmet başvurusunun kefalet senedi şartıyla kabulü sonrası taahhüt ve kefalet verilmesine rağmen mücbir sebeplerle süresini tamamlayamadığını öne sürerek yurt dışı eğitim giderlerine karşılık zorunlu hizmet talebinin ödeme şartına bağlanılarak reddi üzerine bu işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

13. Dosyanın incelenmesinden; davacının idareye mecburi hizmet görevinin başlatılmasına ilişkin başvurusu üzerine davalı idarenin kefalet senedi uyarınca borç çıkarılmasına dair dava konusu işlemi tesis ettiği görülmektedir. İdare, mecburi hizmete başlatılması istemine ilişkin olarak, davacının kefalet senedi ile ödemeyi taahhüt ettiği tazminatın ödenmesini istemek suretiyle davacının talebini reddetmiştir. Bu durumda, uyuşmazlığın temelinde kefalet senedinin ve kefalet senedinden kaynaklı borçlu olunup olunmadığı durumunun değil, mecburi hizmet görevinin ödeme yapılmaksızın başlatılmamasının bulunduğu anlaşılmakla, söz konusu işlemin hukuki niteliğinin ortaya konulması gerekmektedir.

14. Dosya kapsamına ve yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, uyuşmazlığın temelinde salt statü hukukundan kaynaklanan hak ve yükümlülüklere dair mecburi hizmet görevine başlatma, ülkeye geri çağırma gibi hususların bulunduğu dikkate alındığında, 1416 sayılı Kanun'un 11. ve 19. maddelerine göre yapılması istenen mecburi hizmet görevlendirmesi istemi üzerine idarece kamu gücüne dayanılarak ve tek taraflı irade ile kurulan işleme ilişkin uyuşmazlığın 2577 sayılı Kanun'un 2/1-a maddesinde sayılan iptal davaları kapsamında görüm ve çözümünde idari yargı görevli bulunmaktadır.

15. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun reddine karar verilmesi gerekmiştir.

**V. HÜKÜM**

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

31/01/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan Vekili | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Muammer | Birol | Nilgün | Doğan |
| TOPAL | SONER | TAŞ | AĞIRMAN |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|